

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHIȘINĂU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

Nr. 4-35/13-1157 13.10.21

Dosarul civil nr. 2a-248/21

Curtea Constituțională
Mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28
secretariat@constcourt.md

Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea înaintată de către Ciobanu Ion privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Anexă:

1. Sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate (pe 16 file).
2. Cererea de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni sediul Central din 14.04.2020, privind respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate (pe 5 file).
3. Decizia Curții de Apel Chișinău din 12.10.2021 (pe 5 file)

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Cojocarul Olga

28

**Curții Constituționale a
Republicii Moldova**
mun. Chișinău str. A. Lăpușneanu 28,
MD-2004

Judecătoria Strășeni sediul Central

SESIZARE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

AUTORUL SESIZĂRII

Informații cu privire la autorul sesizării:

Numele: Ciobanu

Prenumele: Ion

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității:

- a sintagmei: "sînt persoane singure" prevăzute la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe.

- art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care: **1)** nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul locuinței personale, precum și **2)** nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului și **3)** nu interzice evacuarea din locuința de serviciu în perioada rece a anului la soluționarea litigiului de muncă privind concedierea la inițiativa angajatorului a persoanei ce urmează a fi evacuată din locuința de serviciu.

- art. 581. Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și folosirea posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului.

În viziunea autorului prezentei sesizări:

- sintagma "sînt persoane singure" prevăzută la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, este una neclară, vine în contradicție cu art. 1 alin. (3) [statul de drept], art. 16 [egalitatea], articolul 23 [calitatea legii], art. 28 [viața intimă, familială și privată], art. 49 [protecția familiei și copiilor orfani] din Constituție;

- art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul locuinței personale, precum și nu interzice evacuarea din locuința de serviciu în perioada rece a anului la soluționarea litigiului de muncă privind concedierea la inițiativa angajatorului a persoanei ce urmează a fi evacuată din locuința de serviciu.

184

locuințe personale, este o lege neclară, astfel vine în contradicție cu articolul 23 [calitatea legii] din Constituție;

- art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică] în coraborare cu prevederile art. 28 [viața intimă, familială și privată], art. 47 [Dreptul la asistență și protecție socială], art. 50 [Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor] din Constituție;

- art. 581 Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică] coraborat cu art. 28 [viața intimă, familială și privată] din Constituție.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pendinte la Judecătoria Strășeni se află spre examinare în fond cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" privind evacuarea autorului acestei sesizări din locuința de serviciu.

Autorul sesizării Ciobanu Ion a fost angajat în anul 2011 ca pădurar în cadrul ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" cantonul nr. 4 ocolul silvic Căpriană.

La momentul angajării în calitate de pădurar în perioada 2011 I. Ciobanu a fost obligat de conducerea de atunci a ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" să locuiască în locuința de serviciu din cantonul nr. 4 al ocolului silvic Căpriană. Pentru a putea locui cu familia în locuința de serviciu cantonul nr. 4, I. Ciobanu a trebuit din cont propriu să facă reparația curentă a acestui imobil, cheltuind banii proprii.

La data de 03.01.2018 I. Ciobanu a fost concediat de către ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" din funcția de pădurar deținută.

În luna februarie 2018 I. Ciobanu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată prin care a solicitat anularea ca fiind ilegal ordinul de concediere cu restabilirea sa în funcția deținută de pădurar al cantonului nr. 4 ocolul silvic Căpriană.

Deși potrivit art. 355 al. 4) Codul muncii instanța de judecată este obligată să examineze cererea de soluționare a litigiului individual de muncă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia și să emită o hotărâre cu drept de atac conform Codului de procedură civilă, cu toate acestea peste 2 ani și 6 luni de zile, cererea de chemare în judecată depusă de I. Ciobanu privind soluționarea litigiului de muncă încă nu a fost examinată în instanța de fond. ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică", pentru a tergiversa examinarea cauzei a numit 2 contraexpertize la aceeași instituție de expertiză, una dintre care se mai execută și la moment.

Pe perioada examinării acestui litigiu de muncă, ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" a depus în instanță o cerere de chemare în judecată solicitând

locuințe personale, este o lege neclară, astfel vine în contradicție cu articolul 23 [calitatea legii] din Constituție;

- art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică] în coraborare cu prevederile art. 28 [viața intimă, familială și privată], art. 47 [Dreptul la asistență și protecție socială], art. 50 [Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor] din Constituție;

- art. 581 Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică] coraborat cu art. 28 [viața intimă, familială și privată] din Constituție.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pendinte la Judecătoria Strășeni se află spre examinare în fond cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" privind evacuarea autorului acestei sesizări din locuința de serviciu.

Autorul sesizării Ciobanu Ion a fost angajat în anul 2011 ca pădurar în cadrul ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" cantonul nr. 4 ocolul silvic Căpriana.

La momentul angajării în calitate de pădurar în perioada 2011 I. Ciobanu a fost obligat de conducerea de atunci a ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" să locuiască în locuința de serviciu din cantonul nr. 4 al ocolului silvic Căpriana. Pentru a putea locui cu familia în locuința de serviciu cantonul nr. 4, I. Ciobanu a trebuit din cont propriu să facă reparația curentă a acestui imobil, cheltuind banii proprii.

La data de 03.01.2018 I. Ciobanu a fost concediat de către ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" din funcția de pădurar deținută.

În luna februarie 2018 I. Ciobanu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată prin care a solicitat anularea ca fiind ilegal ordinul de concediere cu restabilirea sa în funcția deținută de pădurar al cantonului nr. 4 ocolul silvic Căpriana.

Deși potrivit art. 355 al. 4) Codul muncii instanța de judecată este obligată să examineze cererea de soluționare a litigiului individual de muncă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia și să emită o hotărâre cu drept de atac conform Codului de procedură civilă, cu toate acestea peste 2 ani și 6 luni de zile, cererea de chemare în judecată depusă de I. Ciobanu privind soluționarea litigiului de muncă încă nu a fost examinată în instanța de fond. ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică", pentru a tergiversa examinarea cauzei a numit 2 contraexpertize la aceeași instituție de expertiză, una dintre care se mai execută și la moment.

Pe perioada examinării acestui litigiu de muncă, ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" a depus în instanță o cerere de chemare în judecată solicitând

75

evacuarea lui Ciobanu Ion și a membrilor familiei lui din imobil cu nr. cadastral 8011201.056 casa pădurarului – cantonul nr. 4, s. Căpriana, ocolul silvic Strășeni.

Pînă la începerea cercetărilor judecătorești reclamantul ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" și-a modificat pretențiile din acțiune și a solicitat evacuarea lui Ciobanu Ion și membrii familiei sale din încăperea de serviciu – cantonul nr. 4, aflat în s. Ciobanca, ocolul silvic Căpriana, Strășeni.

După începerea cercetării judecătorești reclamantul ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni", a depus o altă cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată prin care și-a modificat pretențiile din acțiune și a solicitat evacuarea lui Ciobanu Ion și membrii familiei sale, precum și a tuturor bunurilor acestuia, din imobilul încăperea de serviciu – cantonul nr. 4, situat în s. Căpriana, cu numărul cadastral 8011107.307.

Cunoscînd că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate se plasează public pe pagina Curții Constituționale a Republicii Moldova țin să aduc la cunoștința publicului larg că în Judecătoria Strășeni sediul Central în acest proces de judecată sunt încălcate flagrant drepturile fundamentale ale petiționarului I. Ciobanu ca parte în proces, iar instanța a luat o poziție părtinitoare față de reclamantul ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni".

Modificarea pretențiilor privind evacuarea lui Ciobanu Ion dintr-un alt bun imobil cu alt număr cadastral constituie modificarea obiectului acțiunii, diferit de obiectul acțiunii intentat inițial de reclamant pe prezenta cauză, din care motiv cererea de modificare a pretențiilor nu putea fi acceptată și vine în contradicție cu prevederile art. 60 al. 2¹ din CPC, care indică expres că în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul este în drept să-și modifice temeiul sau obiectul acțiunii. Exercitarea acestui drept după începutul dezbaterilor judiciare constituie o acțiune nouă care poate fi depusă în instanță în ordine generală. În asemenea cazuri continuă examinarea cererii depuse anterior ori se dispune încetarea procesului, dacă reclamantul renunță la acțiunea inițială. Instanța restituie părții, printr-o încheiere protocolară, cererea de modificare a temeiului sau obiectului acțiunii, precum și cu actele anexate.

Deși judecătorul de caz era obligată prin prisma art. 60 al. 2¹ din CPC să restituie prin încheiere protocolară cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune depusă de către reprezentantul reclamantului prin care se modifică obiectul acțiunii și s-a solicitat evacuarea lui I. Ciobanu dintr-un alt bun imobil decît cel indicat în cererea de chemare în judecată (concretizată pînă la începerea cercetării judecătorești), judecătorul a adoptat o poziție părtinitoare, a încălcat legea și prin încheiere protocolară a admis această cerere de concretizare a pretențiilor din acțiune a ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni", ce constituie modificarea obiectului acțiunii. Astfel judecătorul i-a permis reclamantului ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" să-și modifice obiectul acțiunii după începerea cercetărilor judecătorești, inclusiv și fără a achita taxa de stat pentru noua pretenție.

Cel mai neclar și dubios este că I. Ciobanu a înaintat 2 cereri de recuzare a judecătorului care judecă cauza privind evacuarea din locuința de serviciu, care de fiecare dată sunt examinate și respinse de către unul și același judecător, judecătorul care judecă și tergiversează cauza privind restabilirea în funcție a lui I. Ciobanu.

Pe motiv că soluționarea pricinii civile privind evacuarea din bunul imobil se întemeiază pe ordinul privind concedierea lui I. Ciobanu din serviciu, avînd în vedere că aceste 2 cauze civile sunt într-o conexitate, iar judecarea echitabilă a cauzei civile privind evacuarea din bunul imobil nu poate fi pînă la soluționarea litigiului civil privind anularea ordinului de concediere a lui I. Ciobanu și de restabilire a acestuia în funcție, ne-am adresat cu cerere prin care în temeiul art. 261 lit. h) din CPC am solicitat suspendarea procesului civil privind evacuarea din bunul imobil – locuința de serviciu pînă la soluționarea litigiului de muncă privind restabilire lui I. Ciobanu în funcție. Instanța de fond a respins cererea privind suspendarea procesului civil privind evacuarea din bunul imobil – locuința de serviciu.

Autorul excepției de neconstituționalitate este matur, nu are părinți, adică este singur, are 2 copii minori, este căsătorit, soția acestuia este angajat al ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni".

Ciobanu I. și membrii familiei acestuia (soția și 2 copii minori) nu dețin cu drept de proprietate sau de folosință o altă locuință unde ar putea locui la moment împreună cu familia și cei 2 copii minori.

IV. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

"(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate."

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

"(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale."

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

"Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică."

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internațional

”(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.”

Articolul 16. Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 24. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică

(1) Statul garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

(2) Nimeni nu va fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante.

[...]

Articolul 28. Viața intimă, familială și privată

Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.

Articolul 47. Dreptul la asistență și protecție socială

(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrînețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Articolul 49. Protecția familiei și a copiilor orfani

(1) Statul facilitează, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin.

(2) Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulînd dezvoltarea instituțiilor necesare.

(...)

Articolul 50. Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor

(1) Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire specială. Toți copiii, inclusiv cei născuți în afara căsătoriei, se bucură de aceeași ocrotire socială.

(2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

(3) Statul acordă alocațiile necesare pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copiilor bolnavi ori cu dizabilități. Alte forme de asistență socială pentru copii și tineri se stabilesc prin lege.

(4) Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sînt interzise.

(...)

2. Prevederile relevante ale Legii nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe sunt următoarele:

Articolul 22. Evacuarea din locuințele de serviciu

(...)

(2) Nu pot fi evacuați în decursul a 3 ani din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe persoanele care nu dispun de locuință pe teritoriul Republicii Moldova și care:

a) au devenit persoane cu dizabilități severe, accentuate sau medii în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;

b) au atins vîrsta de pensionare și locuiesc singure în locuința de serviciu;

c) sînt membri ai familiei angajatului căruia i-a fost acordată locuința de serviciu și care a decedat în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;

d) sînt persoane **singure** care locuiesc împreună cu copiii minori.

(3) Persoanele care, în baza prevederilor alin. (2), vor continua să locuiască în locuințele de serviciu după expirarea termenului de valabilitate a contractului de locațiune a locuinței de serviciu urmează să încheie cu proprietarul locuinței un nou contract de locațiune.

3. Prevederile relevante ale Codului Civil sunt următoarele:

Articolul 482. Dobîndirea și exercitarea posesiunii

(1) Posesiunea se dobîndește prin exercitarea voită a stăpînirii de fapt a bunului.

(2) Se consideră posesor al dreptului persoana care a început să-l exercite ca un titular. Dispozițiile privind posesia se aplică în mod corespunzător posesiei drepturilor.

(...)

Articolul 483. Posesia nemijlocită și posesia mijlocită

(1) Posesia este nemijlocită dacă stăpînirea de fapt este exercitată de către posesor personal sau prin prepusul său.

149

Articolul 485. Posesia prin prepus

(1) Este prepus, în scopul exercitării posesiei, persoana:

a) care exercită stăpînirea de fapt nemijlocită asupra bunului în numele posesorului, neavînd intenția și fără a fi parte la raportul juridic prevăzut la art. 484 alin. (3); sau

b) căreia posesorul îi poate da instrucțiuni obligatorii în legătură cu stăpînirea sau folosirea bunului în interesul posesorului.

(2) La categoria de prepus se poate atribui, în special:

a) salariatul posesorului sau persoana care exercită o funcție similară; sau

b) persoana căreia posesorul i-a îngăduit stăpînirea de fapt asupra bunului din motive practice.

(3) De asemenea, este prepus persoana care accidental este într-o poziție să exercite, și exercită, stăpînirea de fapt nemijlocită asupra bunului pentru posesor.

Articolul 581. Acțiunea în revendicare

(1) Proprietarul unui bun are dreptul de a i se recunoaște dreptul de proprietate și de a obține sau recupera posesia sa de la oricare persoană care îl stăpînește de fapt, cu excepția cazului în care acea persoană are un drept de a posedea bunul, în sensul art. 484 alin. (3), opozabil proprietarului.

(2) Acțiunea în revendicare se înaintează contra persoanei care exercită stăpînirea de fapt a bunului la data înaintării.

(3) În cazul în care dreptul de proprietate sau un alt drept de a posedea al persoanei față de care s-a înaintat acțiunea în revendicare este înregistrat într-un registru de publicitate cu caracter constitutiv, acțiunea în revendicare nu poate fi admisă dacă nu s-a dispus efectuarea în acel registru, în condițiile legii, a rectificării sau a altei modificări în folosul persoanei care a înaintat acțiunea în revendicare.

(4) Cu toate acestea, dacă hotărîrea judecătorească prin care s-a dispus efectuarea rectificării sau a altei modificări nu este opozabilă, conform legii, titularului unui drept înregistrat în registrul de publicitate cu caracter constitutiv, atunci acestuia nu îi este opozabilă nici hotărîrea judecătorească prin care s-a admis acțiunea în revendicare.

Articolul 635. Dispoziții generale cu privire la dreptul de uz și la dreptul de abitație

(1) Uz este dreptul real asupra bunului altuia, în virtutea căruia uzuarul poate posedea și folosi bunul și culege fructele lui necesare pentru nevoile proprii și ale familiei sale.

(2) Titularul dreptului de abitație are dreptul să locuiască în locuința unei alte persoane împreună cu soțul și copiii săi chiar dacă nu a fost căsătorit sau nu avea copii la data la care s-a constituit abitația, precum și împreună cu părinții ori cu alte persoane aflate în întreținere.

(3) Uzul și abitația se constituie în temeiul unui act juridic ori al legii.

(4) Actul prin care este instituit uzul poate limita sau extinde dreptul de uz. Uzuarul nu poate pretinde la mai multe fructe decît la cele care se cuvin pentru nevoile proprii și ale familiei sale dacă actul nu prevede altfel.

190

4. Prevederi relevante ale Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova sunt următoarele:

”76. Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.”

”82. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

”86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.”

”103. Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele, precum și având în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătorești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului 135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională.”

”107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea

cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.”

V. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

În conformitate cu art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept. O condiție esențială a existenței unui stat de drept este proclamarea și aplicarea cu strictețe a principiului legalității - principiul general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art. 1 din Convenția CEDO în coroborare cu preambulul Constituției. Principiul constituțional al preeminenței dreptului și al legalității constituie valori fundamentale ale statului de drept.

Neconstituționalitatea sintagmei ”persoane singure” de la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea cu privire la locuințe:

Reieșind din prevederile art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, nu pot fi evacuați în decursul a 3 ani din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe persoanele care nu dispun de locuință pe teritoriul Republicii Moldova și care: d) sînt persoane **singure** care locuiesc împreună cu copiii minori.

Sintagma ”singure” de la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea cu privire la locuințe este una neclară care vine în contradicție cu prevederile articolului 23 din Constituție - calitatea legii. Nu este clar ce se are în vedere prin sintagma ”persoane singure” care care locuiesc împreună cu copiii minori, dacă prin aceasta s-a avut în vedere persoane care nu dispun de rude apropiate la care ar putea să locuiască (părinți, buni), atunci petiționarul face parte anume din această categorie. Dacă prin această sintagmă - ”persoane singure” legiuitorul a avut în vedere persoana care de una singură crește și educă copiii minori și locuiește împreună cu acești copii atunci apare o discriminare între copii care nu au loc de trai și cresc împreună cu un părinte și copii care nu au loc de trai și cresc împreună cu ambii părinți.

Pe motiv de neclaritate a sintagmei: - persoane singure, aceasta vine în contradicție cu art. 23 al. 2) din Constituție, care prevede că: ”Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Curtea Constituțională precum și Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 23 din Constituție și art. 6 paragraf 1) din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea.

Dacă prin sintagma ”personae singure” de la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea cu privire la locuințe, s-a avut în vedere persoana care de una singură crește și educă copiii minori, atunci a fost ca o măsură de protecția socială inclusiv a copiilor minori de a nu fi scoși din locuință în care au locuit împreună cu părinții timp de 3 ani de zile de la concedierea părintelui și în acest caz apare diferența de tratament între copii care locuiesc împreună cu un părinte și nu au unde locui pe deoparte și copii

care locuiesc împreună cu ambii părinți și care la fel nu au unde locui. Această diferențiere a copiilor care în ambele cazuri nu au unde locui nu este bazată pe o justificare obiectivă și rezonabilă, iar în consecință duce la încălcarea articolului 16 din Constituție – egalitatea, fiind o discriminare bazată pe origine socială.

Potrivit art. 16 din Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului (20 noiembrie 1989), indică că 1) – Nici un copil nu va fi supus unei imixțiuni arbitrare sau ilegale în viața sa privată, în familia sa, în domiciliul ... 2 – Copilul are dreptul la protecția garantată de lege împotriva unor astfel de imixțiuni sau atacuri.

Conform Articolului 2 din aceeași convenție, 1) – Statele părți se angajează să respecte și să garanteze drepturile stabilite în prezenta convenție tuturor copiilor din jurisdicția lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau origine socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia. 2 – Statele părți vor lua toate măsurile de protejare a copilului împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancționare pe considerente ținând de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale.

Conform Comisiei europene, conceptele de „origine socială”, „naștere” și „avere” sunt interconectate. Originea socială „se referă la statutul social moștenit de o persoană”. Aceasta se poate referi la poziția pe care a dobândit-o prin faptul că s-a născut într-o anumită clasă socială sau comunitate (cum ar fi cele bazate pe etnie, religie sau ideologie) sau ca urmare a unei situații sociale, precum sărăcia și lipsa de adăpost. Criteriul averii se poate referi la statutul unei persoane în legătură cu terenurile, locuințele (locatar, proprietar, sau ocupant ilegal) sau cu alte bunuri. (a se vedea Comitetul pentru drepturi economice, sociale și culturale, „Comentariul general nr. 20: nediscriminare în drepturile economice, sociale și culturale”, Doc. ONU E/C.12/GC/20, 10 iunie 2009, punctele 24-26 și 35.)

Scoaterea în stradă a copiilor minori din locuința de serviciu a părinților, indiferent dacă locuiesc împreună cu un singur părinte sau împreună cu ambii părinți, fără a se oferit un termen suficient după ce părinții au fost concediați, termen în care părinții în interes propriu și în reprezentarea intereselor copiilor să-și poată găsi un alt loc de muncă și de trai, duce la încălcarea prevederilor art. 8 din Convenția CEDO, art. 28 din Constituție - dreptul la respectarea vieții private și de familie.

Potrivit art. 8 din Convenția CEDO „1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. 2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”.

103

În cauza Bah împotriva Regatului Unit, Curtea CEDO a examinat condițiile de acces la locuințe sociale, constatând fără echivoc încălcarea art. 8 coroborat cu art. 14 din Convenție.

Potrivit CEDO, noțiunea de „domiciliu” nu se limitează la acele locuințe legal stabilite (a se vedea Buckley împotriva Regatului Unit, pct. 54) și poate fi invocată de o persoană care trăiește într-un apartament al cărui contract de închiriere nu este pe numele său (Prokopovich împotriva Rusiei, pct. 36). Aceasta se poate aplica în cazul unei locuințe sociale ocupate de reclamant în calitate de chiriaș, chiar dacă, în temeiul dreptului intern, dreptul de folosință a acesteia a încetat (McCann împotriva Regatului Unit, pct. 46), sau în cazul ocupării unei locuințe timp de mai mulți ani (Brežec împotriva Croației, pct. 36).

Chiar dacă persoanele locuiesc într-o locuință care a fost acordată anterior ca fiind de serviciu, instanțele naționale nu pot să dispună automat evacuarea, fără a examina cu mai multă atenție proporționalitatea ingerinței în dreptul la domiciliu sau circumstanțele specifice ale cazului.

Evacuare dintr-o locuință trebuie să respecte interesele protejate de art. 8, pierderea locuinței de către o persoană fiind o formă extremă de ingerință în dreptul acesteia la respectarea domiciliului, indiferent dacă persoana în cauză aparține sau nu unui grup vulnerabil. Pentru a concluziona că a existat o încălcare a art. 8 în speță, Curtea CEDO de fiecare dată și-a întemeiat concluziile pe constatarea potrivit căreia instanțele naționale au trebuit să se pronunțe nu doar cu privire la problema ilegalității aflării în acel imobil dar și la potențialul efect disproporționat al executării ordinului de evacuare asupra situației personale a celor ce urmau a fi evacuați (a se vedea Ivanova și Cherkezov împotriva Bulgariei, pct. 49-62).

Curtea CEDO s-a pronunțat asupra unor litigii referitoare la evacuarea chiriașilor (a se vedea cauza Ivanova și Cherkezov împotriva Bulgariei, pct. 52) și a constatat că un ordin de evacuare dintr-o locuință, emis de autorități, trebuie să se dovedească necesar și să respecte garanțiile procedurale, în cadrul unui proces decizional echitabil, desfășurat în fața unei instanțe independente, care respectă cerințele de la art. 8 Convenția CEDO (a se vedea cauza Connors împotriva Regatului Unit, pct. 81-84; Bjedov împotriva Croației, pct. 70-71). Nu este suficient doar să se precizeze că măsura este prevăzută de legislația națională, fără a se ține seama de circumstanțele individuale în cauză (Ćosić împotriva Croației, pct. 21). În plus, măsura trebuie să urmărească un obiectiv legitim și trebuie să se demonstreze că pierderea locuinței este proporțională cu obiectivele legitime urmărite, în conformitate cu art. 8 § 2 din Convenția CEDO. Trebuie așadar să se țină seama de circumstanțele de fapt ale locatarului ale cărui interese legitime trebuie să fie protejate (a se vedea cauza CEDO Orlić împotriva Croației, pct. 64; Gladysheva împotriva Rusiei, pct. 94-95; Kryvitska și Kryvitskyy împotriva Ucrainei, pct. 50; Andrey Medvedev împotriva Rusiei, pct. 55).

În temeiul celor expuse, consider că prevederile art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, vin în contradicție și nu oferă garanțiile prevăzute la art. 28 [dreptul la viața intimă, familială și privată] și art. 49 [protecția familiei și copiilor orfani] din Constituție, această contradicție se exprimă prin aceea că nu prevede garanții suficiente familiilor cu copii mici care au fost concediați de la locul

4

de muncă și care locuiesc în locuințe de serviciu și nu au un alt loc de trai. Indiferent dacă familia este compusă dintr-un părinte sau din ambii părinți și în familie sunt prezenți copii minori care locuiesc în locuința de serviciu, este necesar să se asigure în mod egal pentru toți o perioadă de 3 ani în care părinții să-și caute un alt loc de muncă și de trai.

Articolele 48 și 49 din Constituție nu prevăd expres dreptul copiilor de a locui împreună cu părinții în locuințe de serviciu chiar dacă părinții au fost concediați de angajatorul care le-a oferit locuința de serviciu și dreptul părinților care au copii minori de beneficia de facilități în a se afla în locuințele de serviciu după eliberarea din serviciu. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 49 din Constituție, statul facilitează, prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin, ocrotește copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare. În acest context, permițând părintelui să stea în locuința de serviciu după concediere o perioadă suficientă pentru identificarea unui alt loc de trai, mai ales când aceasta este proprietatea statului, are în mod cert un impact asupra grijii față de copii.

Acordarea dreptului familiei cu copii mici de a locui o perioadă suficientă în locuința de serviciu după concedierea părinților de la locul de muncă, credem că intră în domeniul de aplicare al articolelor 48 și 49 din Constituție. Prin urmare, în cazul din speță sunt aplicabile și articolele 48 și 49 din Constituție.

În consecință, statul, atunci când oferă facilități de aflare în locuința de serviciu pe baza prezenței copiilor mici în familie, trebuie să facă acest lucru într-un mod compatibil cu articolul 16 din Constituție fără a discrimina copii care locuiesc cu un părinte de cei care locuiesc cu ambii părinți, sau copii care au părinți singuratici (adică fără rude apropiate, fără părinți și bunici), de cei care nu sunt singuratici.

Neconstituționalitatea art. 22 din Legea cu privire la locuințe:

Art. 22 din Legea cu privire la locuințe, prevăd condițiile de evacuare din locuințele de serviciu, în același timp indică că nu pot fi evacuați în decursul a 3 ani din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe persoanele care nu dispun de locuință pe teritoriul Republicii Moldova și care îndeplinesc condițiile prevăzute la lit. a-d de la alin 2).

Această lege este una ambiguă și neclară deoarece nu prevede clar momentul de când începe să curgă termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, adică:

- a) acest termen începe să curgă din momentul eliberării din serviciu,
- b) acest termen începe să curgă din momentul expirării termenului de valabilitate a contractului de locațiune a locuinței de serviciu,
- c) termenului de 3 ani începe să curgă din momentul când proprietarul de locuință solicită eliberarea locuinței.
- d) termenului de 3 ani începe să curgă din alt moment.

Această normă nu corespunde cerințelor de calitate, accesibilitatea și previzibilitatea, din care motiv este în contradicție cu prevederile art. 23 din Constituție și art. 6 paragraf 1) din Convenția Europeană. Or, calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.

45

Lipsa acestor criterii de calitate, accesibilitatea și previzibilitatea lasă la latitudinea celor care interpretează legea. Excepția de neconstituționalitate menționată se impune urmare a modului în care sunt formulate dispozițiile contestate și care pot fi aplicate în mod arbitrar.

Art. 22 din Legea cu privire la locuințe, nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului, chiar și atunci când cei care urmează a fi evacuați din această locuință locuiesc împreună cu copiii minori. În situația în care familia compusă inclusiv din copii minori este evacuată din locuința de serviciu în perioada rece a anului și nu li se acordă altă locuință, ori persoanele nu dispun de o altă locuință pe teritoriul Republicii Moldova, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică], în coraborare cu art. 28 [viața intimă, familială și privată], și art. 47 [Dreptul la asistență și protecție socială], art. 50 [Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor] din Constituție.

În situația în care o familie compusă din copiii minori urmează a fi evacuați în perioada rece a anului și această familie nu dispune de o altă locuință, persistă riscul atentării la integritatea fizică a persoanelor, în deosebi a copiilor minori prin suferirea hipotermiei și respectiv se încalcă Dreptul la viață și la integritate fizică consfințit la art. 24 din Constituție, în coraborare cu drepturile la viața intimă, familială și privată stipulate la art. 28, Dreptul la asistență și protecție socială prevăzut la art. 47 și dreptul la ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor stipulate la art. 50 din Constituție.

Statul trebuie să țină seama de circumstanțele individuale a celor care urmează a fi evacuați din locuințele de serviciu și atunci când evacuarea se va efectua în perioada rece a anului, iar cei față de care se va dispune evacuarea nu vor dispune de un alt loc de trai, trebuie să nu se recurgă la astfel de măsuri, punând pe balanță faptul că eliberarea locuinței nu este proporțională cu obiectivele legitime urmărite și riscurile posibile de posibila atentare asupra vieții și integrității corporale a persoanelor evacuate.

Având în vedere că evacuarea dintr-o locuință trebuie să respecte interesele protejate de art. 8 Convenția CEDO și art. 28 din Constituție, evacuarea din locuința de serviciu a persoanei concediată la inițiativa angajatorului, ar trebui să se facă în situațiile în care nu există sau a fost soluționat litigiul legat de eliberarea din muncă a acestui angajat. În situația în care persoana, precum este în cazul din speță este evacuată forțat din locuința de serviciu, iar ulterior se constată că angajatorul l-a concediat ilegal și se dispune prin hotărâre de judecată restabilirea angajatului în serviciu, ingerința în dreptul la viața intimă, familială și privată nu este proporțională cu scopul urmărit. Lipsa interdicției de a evacua persoana din locuința de serviciu pînă la soluționarea litigiului de eliberare din serviciu dacă a avut loc la inițiativa angajatorului, crează premisele tergiversării examinării litigiului de muncă de către angajator, duce la încălcarea art. 8 Convenția CEDO și art. 28 din Constituție – dreptul la viața intimă, familială și privată.

Autorul acestei sesizări consideră că aceste derogări nu se încadrează în limitele articolului 54 din Constituție, potrivit căruia exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în

interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. De asemenea, restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

O distincție este discriminatorie dacă nu se bazează pe o justificare obiectivă și rezonabilă, nu urmărește un scop legitim sau dacă nu există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.

Neconstituționalitatea art. 581 din Codul civil:

Articolul 581 din Codul civil nu interzice evacuarea din locuință și recuperarea posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului. Precum am indicat mai sus în situația în care persoanele urmează a fi evacuate din locuință în perioada rece a anului și nu dispun de o altă locuință pe teritoriul Republicii Moldova, persistă riscul cauzării unor suferințe sporite a celor care vor sta în stradă fără adăpost la temperaturi scăzute, fapt ce ar putea provoca leziuni sub formă de hipotermie și încalcă Dreptul la viață și la integritate fizică consfințit la art. 24 din Constituție, în coroborare cu drepturile la viața intimă, familială și privată stipulate la art. 28 din Constituție.

Prin neinterzicerea la art. 581 din Codul civil de a evacua din locuință și recuperarea posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului se crează o disproporționalitate între scopul urmărit respectarea dreptului la proprietate și atingerile aduse drepturilor persoanei evacuate la viața intimă, familială și privată stipulate la art. 28 din Constituție în coroborare cu dreptul la viață și la integritate fizică consfințit la art. 24 din Constituție.

VI. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Din esența celor expuse supra rezultă că normele de drept, a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată, urmează a fi aplicate la soluționarea echitabilă a procesului civil în care autorul sesizării cet. I. Ciobanu este parte.

Normele a căror control de constituționalitate urmează a fi verificate sunt aplicabile în cazul din speță la judecarea cauzei civile la care participă cet. I. Ciobanu.

Astfel, potrivit art. 12/1 Cod de procedură civilă, coroborat cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 "pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova" se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende

107

judicarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentînd direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

VII. CERINȚELE AUTORULUI:

Reieșind din considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 al. 1 lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 39 din Codul jurisdicției constituționale, art. 12/1 Cod de procedură civilă,

SOLICIT:

1. Ridicarea excepției de neconstituționalitate:

- a sintagmei "sînt persoane singure" prevăzute la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe;

- a dispoziției art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, 1) în măsura în care nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, precum și 2) în măsura în care nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului și 3) în măsura în care nu interzice evacuarea din locuința de serviciu pînă la soluționarea definitivă a litigiului de muncă privind concedierea din serviciu la inițiativa angajatorului a persoanei ce urmează a fi evacuată.

- art. 581. Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului.

2. Judecătoria Strășeni să emită o încheiere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate:

- a sintagmei "sînt persoane singure" prevăzute la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe;

- a dispoziției art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, 1) în măsura în care nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, precum și 2) în măsura în care nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului și 3) în măsura în care nu prevede că se interzice evacuarea din locuința de serviciu pînă la soluționarea definitivă a litigiului de muncă privind concedierea din serviciu la inițiativa angajatorului a persoanei ce urmează a fi evacuată.

- a art. 581. Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului.

3. Judecătoria Strășeni să prezinte direct în adresa Curții Constituționale prezenta sesizare de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

4. Curtea Constituțională să admită excepțiile de neconstituționalitate ridicate prin prezenta sesizare.

5. Curtea Constituțională să declare ca fiind neconstituționale:

- sintagma "sînt persoane singure" prevăzute la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe;

- dispoziția art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, 1) în măsura în care nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, precum și 2) în măsura în care nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului și 3) în măsura în care nu interzice evacuarea din locuința de serviciu a persoanei pînă la soluționarea definitivă a litigiului de muncă privind concedierea din serviciu dacă concedierea a avut loc la inițiativa angajatorului.

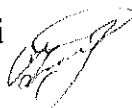
- art. 581. Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului.

Declar pe propria onoare că informația ce se conține în prezenta sesizare corespunde adevărului.

Cu respect,

Autorul sesizării

Ciobanu Ion

Slobodzean Silvia

От : Igor Chiriac <igorchiriac@mail.ru> Пн, 13 июл 2020 09:39**Тема :** Dnei Slobodzean Silvia**Кому :** jst <jst@justice.md>**Электронный адрес :** Igor Chiriac <igorchiriac@mail.ru>

5. Slobodzean, judecător al Judecătoriei Strășeni sediul Central

În calitate de avocat reprezint interesele cet. Ciobanu Ion, pîrît în civilă intentată de ÎS "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni" privind area din bunuri imobil. Ședința de judecată pe această cauză a fost ă pentru 13.07.20 ora 10.30. Pe motiv că ședința de judecată a fost ă fără consultarea părților, iar la 13.07.20 sunt implicat în altă cauză ă cu persoane arestate, solicit aminarea ședinței de judecată pe această pentru altă zi.

în care sunt implicat în alte ședințe:

20 ora 13.00 — Curtea de Apel Chișinău,

20 ora 10.00 — Jud. Chișinău

20 ora 13.00 — Ștefan Vodă,

20 ora 13.30 — Strășeni

20 ora 9.00 - Jud Chișinău

20 ora 09.00 — Jud Chișinău, ora 09.00 Jud Strășeni,

20 ora 09.30 — Jud Strășeni

20 ora 09.00 - Jud Strășeni

20 ora 11.00 — Jud Drochia, ora 14.00 Jud Chișinău

20 ora 15.00 — Jud Drochia.

pect,

t Igor Chiriac

13 07 20

13

74 14
07

20

Prima instanța: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. Silvia Slobodzean)
Dosarul nr. 2a-248/21
2-19061566-02-2a-21012021

DECIZIE

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

12 octombrie 2021

mun. Chișinău

În componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Anatol Pahopol
Ruxanda Pulbere
Olga Cojocaru
Cogîlnicean Inga

Grefierul

examinând recursul declarat de Ciobanu Ion, împotriva încheierii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 14 iulie 2020, prin care cererea depusă de Ciobanu Ion referitoare la ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost respinsă, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Î.S. „Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni” către Ciobanu Ion, Ciobanu Nina, intervenient accesoriu Agenția „Moldsilva”, privind evacuarea din bunul imobil,

c o n s t a t ă :

La 05 aprilie 2019, reclamantul ÎS ”Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni” a depus cerere de chemare în judecată către Ciobanu Ion privind evacuarea din bunul imobil.

În motivarea cererii a invocat că, la data de 01 decembrie 2011 Ciobanu Ion a fost angajat la Întreprinderea de Stat ”Întreprinderea Silvo-Cinegetică” Strășeni în calitate de pădurar la Ocolul Silvic Căpriana. Ciobanu Ion activând în calitate de pădurar al Cantonului nr. 4 Ocolul Silvic Căpriana la data de 24 iulie 2017 a fost prins la fața locului de către conducătorul Î. S. „Întreprinderea Silvo - Cinegetică Strășeni,, în moment ce încărcă în mașina personală masa lemnoasă din cantonul nr. 4 o/s Căpriana aflat sub protecția sa. Pe cazul dat conducătorul întreprinderii a dispus efectuarea unui control privind respectarea de către pârât a Regulilor de eliberare a lemnului pe picior în pădure. În rezultatul controlului s-a constatat că pădurarul Ciobanu Ion a extras pe data de 23 și 24 aprilie 2017, 31 arbori de diverse specii (St, Ca, Ci, Te, Ar) cu diametrele 8-40 cm. și volum total de 4,19 m³, fără autorizație și bon de exploatare a pădurii.

Susține că, în legătura cu acest fapt, pădurarul Ciobanu Ion la 02 mai 2017 a fost suspendat din funcție și tot în această zi, pentru a asigura integritatea fondului forestier de la tăieri ilicite, asigurarea pazei producției lemnoase și a bunurilor materiale ale întreprinderii a fost emis și ordinul nr. 81, iar la 04 mai 2017 ordinul nr. 86 privind primirea-predarea cantonului silvic. Potrivit ordinul nr. 81 din 04 mai 2017 emis de directorul interimar al Î. S. „Întreprinderea Silvo – Cinegetică” Strășeni, s-a dispus de a transmite sub pază fondul forestier, producția lemnoasă și bunurile materiale din cantonul nr. 4 o/s Căpriana, aflate în gestiunea lui Ciobanu Ion, în gestiunea lui Cioară Leonid pădurar o/s Căpriana, cantonul nr. 13.

Menționează că, la data de 03 noiembrie 2018 potrivit ordinului nr. 02/p a fost desfăcut contractul individual de muncă cu Ciobanu Ion, pe motiv că salariatul Ciobanu Ion care gestionează nemijlocit mijloacele bănești și valorile materiale având acces la

sistemele informaționale ale angajatorului și la cele administrate de angajator a săvârșit acțiuni culpabile ce au servit drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului. La data de 04 ianuarie 2018 lui Ciobanu Ion i-a fost expediată solicitare privind eliberarea necondiționată și transmiterea sediului cantonului silvic și anexelor de pe lângă acesta până la data de 12.01.2018.

Mai indică că, la data de 12 ianuarie 2018 Î.S. „Întreprinderea Silvo – Cinegetică” Strășeni s-a adresat repetat către pârât cu cererea de a elibera cantonul încât este o încăpere de serviciu destinată îndeplinirii obligațiilor de serviciu a personalului angajat, iar potrivit ordinului nr. 02/p din 03 noiembrie 2018 ultimul a fost concediat din funcția pe care o deținea. La data de 31 ianuarie 2018 Î.S. „Întreprinderea Silvo - Cinegetică Strășeni a încheiat cu Ciobanu Nina (soția pârâtului Ciobanu Ion) un acord prin care urmare solicitării lui Ciobanu Ion ținând cont că soția sa este angajată în calitate de contabil la ocolul silvic Strășeni a fost prelungit termenul de predare-primire a cantonului până la data de 15 aprilie 2018, termen care nu a fost respectat. La data de 17 aprilie 2018 Î.S. „Întreprinderea Silvo - Cinegetică Strășeni” în persoana Directorului Sergiu Cavcaliuc în adresa Inspectoratului de Poliție Strășeni a fost depusă o plângere prin care s-a solicitat intervenția organelor de drept în scopul evacuării forțate a lui Ciobanu Ion din încăperea de serviciu a cantonului nr. 4 Ocolul Silvic Strășeni.

Solicită a dispune evacuarea lui Ciobanu Ion și membrilor familiei sale aflate în imobil împreună cu el precum și a tuturor bunurilor acestuia din imobilul cu numărul cadastral 8011201.056 casa pădurarului - cantonul nr. 4, s. Căpriană, Ocolul Silvic Strășeni.

În ședința instanței de judecată reclamantul a concretizat pretențiile din acțiune și a solicitat evacuarea lui Ciobanu Ion și membrilor familiei sale, precum și a tuturor bunurilor acestuia, din imobilul încăperea de serviciu - cantonul nr. 4, situat în s. Căpriană, cu numărul cadastral 8011107,307.

Prin încheierea protocolară din 10 iulie 2019 au fost atrași în proces Ciobanu Nina și copiii minori Ciobanu Ionela și Ciobanu Mihai.

În cursul examinării cauzei Ciobanu Ion a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei ”sunt persoane singure” din art. 22 al.2 lit. d) din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe și art. 581 Cod civil.

În motivarea cererii a indicat că, prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității: a sintagmei: ”sînt persoane singure” prevăzute la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe. Art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care: 1) nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, precum și 2) nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului și 3) nu interzice evacuarea din locuința de serviciu pînă la soluționarea litigiului de muncă privind concedierea la inițiativa angajatorului a persoanei ce urmează a fi evacuată din locuința de serviciu. Art. 581 Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului.

Menționează că, în viziunea autorului prezentei sesizări sintagma ”sînt persoane singure” prevăzută la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, este una neclară, vine în contradicție cu articolele 1 alin. (3) [statul de drept],

art. 16 [egalitatea], articolul 23 [calitatea legii], art. 28 [viața intimă, familială și privată], art. 49 [protecția familiei și copiii orfani] din Constituție; art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, este o lege neclară, astfel vine în contradicție cu articolul 23 [calitatea legii] din Constituție; art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică] în coroborare cu prevederile art. 28 [viața intimă, familială și privată], art. 47 [Dreptul la asistență și protecție socială], art. 50 [Ocrotirea mamei, copiii și a tinerilor] din Constituție; art. 581 Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recupera posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului, vine în contradicție cu articolele 24 [Dreptul la viață și la integritate fizică] coroborat cu art. 28 [viața intimă, familială și privată] din Constituție.

Prin încheierea Judecătorei Strășeni, sediul Central 14 iulie 2020 cererea depusă de avocatul Igor Chiriac, în interesele lui Ciobanu Ion privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost respinsă.

La 29 iulie 2020 Ciobanu Ion a declarat recurs împotriva încheierii Judecătorei Strășeni, sediul Central 14 iulie 2020, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate și soluționarea prin decizie a chestiunii date, dispunând ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, art. 22 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe în partea ce vizează sintagma: "sînt persoane singure", art. 581 Cod civil.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni, sediul Central din 10 septembrie 2020, acțiunea a fost admisă integral. S-a dispus evacuarea lui Ciobanu Ion și a membrii familiei lui, precum și a tuturor bunurilor acestuia din imobilul cu nr.cadastral 8011201.056 casa pădurarului-cantonul nr.4, s.Căpriana, ocolul silvic Strășeni, care aparține cu drept de proprietate Î.S., "Întreprinderea Silvo-Cinegetică Strășeni". S-a încasat din contul lui Ciobanu Ion în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 (o sută cînzeci) lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 6 octombrie 2020 Ciobanu Ion, a declarat apel, solicitând casarea hotărârii prime instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reclamantului de respins integral ca neîntemeiată.

Examinând recursul declarat de Ciobanu Ion și cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul întemeiat și constată necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) și (2) CPC al RM, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea

întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor obligatorii prevăzute la art. 12¹ alin. (2) CPC al EM.

În speță, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie sintagma : ”sînt persoane singure” prevăzute la art. 22 al. 2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe. Art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, în măsura în care: 1) nu prevede clar momentul începerii curgerii termenului de 3 ani în interiorul căruia persoanele nu pot fi evacuate din locuințele de serviciu fără acordarea altei locuințe personale, precum și 2) nu prevede interdicția evacuării din locuința de serviciu în perioada rece a anului și 3) nu interzice evacuarea din locuința de serviciu pînă la soluționarea litigiului de muncă privind concedierea la inițiativa angajatorului a persoanei ce urmează a fi evacuată din locuința de serviciu. Art. 581 Cod civil, în măsura în care nu interzice evacuarea din locuință și recuperarea posesiei asupra locuinței în perioada rece a anului.

Prin prisma art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, în coroborare cu dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317- XIII din data de 13 decembrie 1994, rezultă că Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Colegiul atestă că obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către Ciobanu Ion , care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei, în sensul în care au fost invocate de părțile în proces, precum și aplicate parțial de instanța de fond .

Concomitent, s-a stabilit că o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile invocate de solicitant nu există, motiv din care cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă.

Colegiul menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor indicate supra, depusă de către Ciobanu Ion, constituie o prerogativă a părții din proces, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

În urma celor relatate, Colegiul civil, comercial și contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ciobanu Ion, a casa încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central 14 iulie 2020, a admite cererea depusă de Ciobanu Ion, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, art. 22 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe în partea ce vizează sintagma: ”sînt persoane singure”, art. 581 Cod civil.

În conformitate cu art.art. 423, 424, art. 12¹ CPC, art.art.269-270 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Ciobanu Ion.

Se casează încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Central 14 iulie 2020 și se emite o nouă încheiere prin care:

Se admite cererea depusă de Ciobanu Ion privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

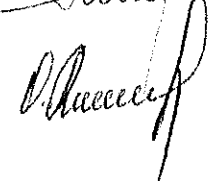
Se transmite Curții Constituționale sesizarea lui Ciobanu Ion privind controlul constituționalității prevederilor art. 22 din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe, art. 22 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe în partea ce vizează sintagma: "sînt persoane singure", art. 581 Cod civil.

Se amână examinarea apelului depus de Ciobanu Ion împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 septembrie 2020, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Judecătorii

 Anatol Pahopol
 Ruxanda Pulbere
 Olga Cojocaru